

Orimattilan kaupunki
kirjaamo@orimattila.fi

Viite: Lausuntopyyntö 2.12.2025

Asia: Jokirannan osayleiskaavan muutos osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Orimattila

Kaava-alue sijaitsee Orimattilan keskustaajaman luoteispuolella, rajautuen pohjoisessa Myllyntiehen ja etelässä sekä lännessä Porvoonjokeen, idässä voimalinjoihin. Suunnittelualan pinta-ala on noin 268 hehtaaria, josta aurinkovoima-alueeksi tavoitellaan 138 hehtaaria. Aurinkovoimalan teho olisi n. 100 MWac. Aurinkovoimalan hankealue 138 ha sisältää paneelirivistöjen lisäksi alueen sisäiset muuntamot, kaapeloinnit hankealueen sisäiselle sähköasemalle, voimajohdon sähköasemalta KSOY:n ilmajohtoon, alueen sisäiset huoltotiet, aitarakenteita sekä huoltorakennuksen/varaosakontin. Hankealueelle suunnitellaan myös akkuvarastointilaitoksen (energiavaraston) alue.

Lahden museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 2.12.2025 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelle sijoittuvan hankealueen muinaisjäännösinventointi suoritettiin Mikroliitti Oy:n toimesta 10/2024, ja inventointia täydennettiin 11/2025 (J. Karhapää & A. Artto, *ORIMATTILA Virenoja, aurinkovoimalan alueen arkeologinen inventointi 2024, Päivitys 2025 Versio 2*. Mikroliitti Oy 2025). Museo on arvioinut hankealuetta koskevan inventointiraportin ja katsoo selvityksen riittäväksi. Hankealueen muinaisjäännöstiedot ovat ajan tasalla. Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muitakaan suojeltavia kohteita.

Hankealueen aivan eteläisestä kärjestä, itäreunan tuntumasta (Korkeakallion ja Porvoonjoen väliseltä peltoalueelta), löytyi Mikroliitti Oy:n inventoinnissa 2024–2025 pintapoiminnassa yksi kvartsi-iskos. Vuonna 2003 suoritetussa koekaivauksessa Korkeakallion kivikautiselta asuinpaikalta (muinaisjäännösrekisterin kohde Korkeakallio 560010027) löytyi samaiselta pellolta, samalta löytöalueelta tehdyssä pintapoiminnassa iskoksia 7 kpl, yksi ydin ja yksi kaavin (H. Takala & A. Malinen, *Kaivauskertomus ORIMATTILA KORKEAKALLIO Kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus 16.–27.6.2003*, Lahden kaupunginmuseo 2003).

Mikroliitti Oy:n 2024–2025 inventoinnin aikana löytöpaikalla tehtiin koekuopitusta, mutta kyntökerroksen alta ei löytynyt mitään esihistoriaan viittaavaa. Alue on ollut vuosikymmeniä viljelykäytössä ja muokattu kauttaaltaan. On mahdollista, että paikalla on sijainnut kivikautinen

asuinpaikka, joka on sittemmin tuhoutunut peltoviljelyn edellyttämän maanmuokkauksen yhteydessä. Koska tuorein inventointi (koekuopituksineen) ei kuitenkaan pystynyt osoittamaan paikalla kiinteää muinaisjäännettä, yksittäisen iskoksen löytöpaikkaa ei voida pitää kiinteänä muinaisjäänneksenä eikä sitä tarvitse suojella. Lausunnon liitteenä karttakuva mainituista muinaisjäänösrekisterin kohteista.

Kaavahankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alueen itäosa sijoittuu Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle kohdenimellä *Virenojan kulttuurimaisema*. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Maakuntakaava 2060 on valmisteluvaiheessa, ja maisema-alueen raja-
aus on säilynyt ennallaan. Maisemakuvauksen mukaan kyseessä on *Porvoonjoen viljelyseudun maisematyyppiä edustava maisema-alue, johon liittyy maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö Virenojan kylä. Maisemalle tyypillisiä ovat avarat ja laajat, loivasti kumpuilevat pellot sekä viljelmien keskellä kiemurteleva Porvoonjoki*. Hanketta varten on laadittu maisemaselvitys.

Suunnittelualueella on voimassa 2007 voimaan tullut Keskusta-Virenojan osayleiskaava, jossa suuri osa alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi merkinnällä M. Itäosaan on osoitettu maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA).

Myllyntien varsi on maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä kohdenimellä *Virenojan kylä* (MARY 2024). Kaava-alue rajautuu lisäksi paikallisesti arvokkaaseen rakennetun ympäristön alueeseen kohdenimellä *Virenojan kulttuurimaisema* (KUKUSE 2005). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaava-alueella sijaitsee 11 asuinrakennusta, yksi lomarakennus sekä yksi liike- tai julkinen rakennus. Kaavaselostukseen tulee selvittää ja kuvailla hankealueella sekä sen vaikutusalueella oleva rakennuskanta sanallisesti ja valokuvin, sekä siihen kohdistuvat vaikutukset. Lähialueille sijoittuvien muiden kaavahankkeiden muodostamia yhteisvaikutuksia tullaan tarkastelemaan ja arvioimaan suunnittelun edetessä.

Museolla ei ole Jokirannan osayleiskaavan muutokseen muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

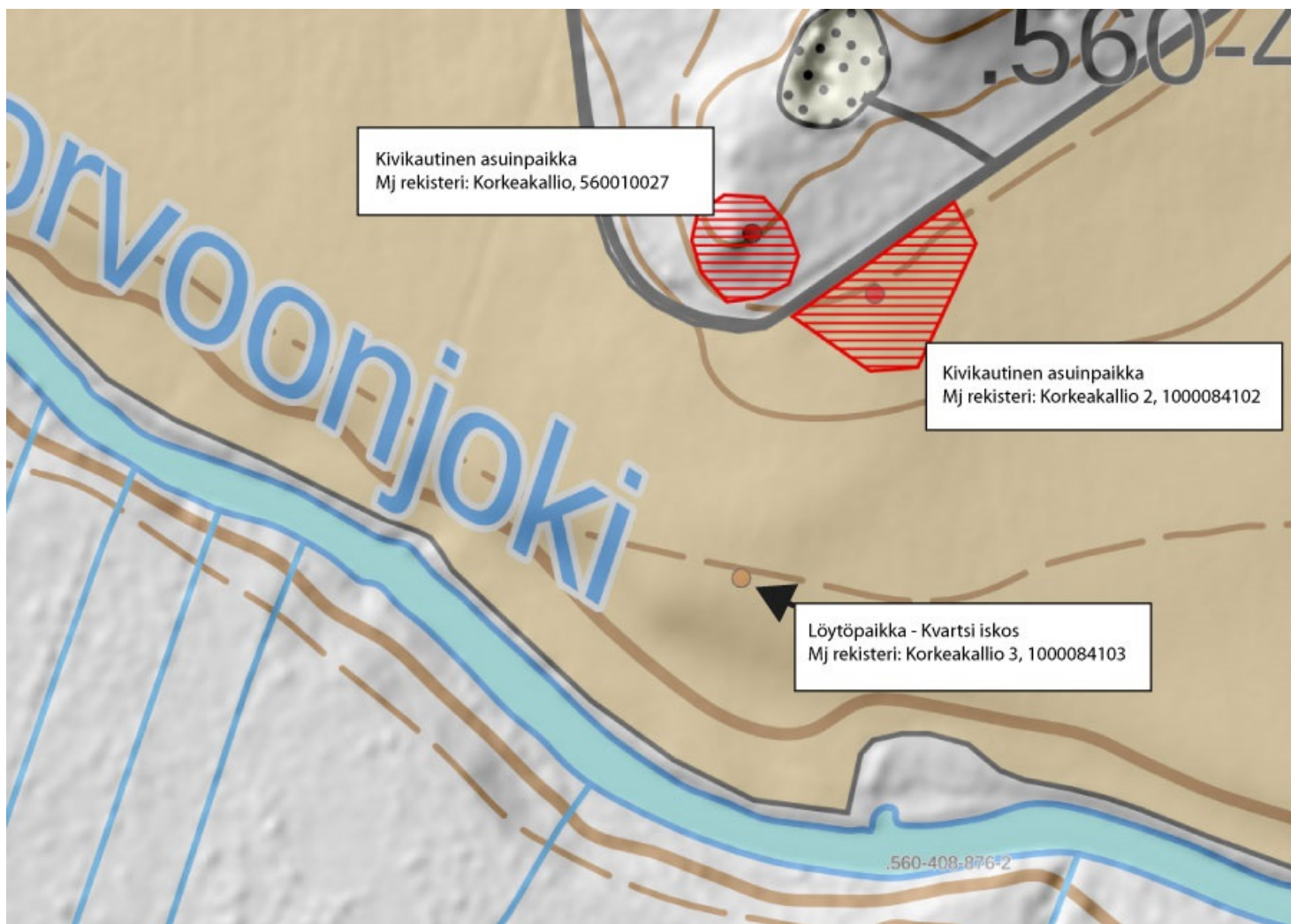
tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Kimmo Kyllönen

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

Karttaliite

Karttaote muinaisjäännösrekisteristä, jossa näkyvät punaisella rasterilla hankealueen eteläisen kärjen viereen jäävät kaksi kivistä asuinpaikkaa (Mj Rekisterin kohteet *Korkeakallio*, 560010027 sekä *Korkeakallio 2*, 1000084102) sekä ruskealla ympyrällä merkittynä kvartsi-iskoksen löytöpaikka (mj rekisterin kohde *Korkeakallio 3*, 1000084103).